

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 7Tos/15/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2222010205
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2222010205.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a JUDr. Rudolfa Botta, v trestnej veci odsúdeného A. B. nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom D., adresa na doručovanie D. XXX, v konaní o osvedčení resp. neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečne odloženého výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 23.04.2025, č. k. 1T/26/2022-170, na neverejnom zasadnutí konanom v Trnave dňa 06.11.2025 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje a vec sa vracia súdu I. stupňa, aby o nej znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Okresný súd Dunajská Streda (ďalej aj „okresný súd“) napadnutým uznesením podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona rozhodol tak, že odsúdenému A. B. nariadil vykonať trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, ktorý mu bol pôvodne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 30.03.2022, č. k. 1T/26/2022-51, právoplatný dňa 11.05.2022.

Svoje rozhodnutie zdôvodnil okresný súd v rozsahu č. I. 170 – 171 spisu.

Okresný súd Dunajská Streda trestným rozkazom zo dňa 30.03.2022, č. k. 1T/26/2022-51, právoplatný dňa 11.05.2022 uznal odsúdeného za vinného zo spáchania prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu okresný súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu 1 (jeden) rok. Skúšobná doba začala plynúť v deň nasledujúci po právoplatnosti a to 12.05.2022 a uplynula 12.05.2023.

Okresný súd vykonal dňa 23.04.2025 verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného. Odsúdený síce ospravedlnil svoju neprítomnosť na verejnom zasadnutí, ale iba jednoduchým podaním, ktoré bolo podané na súde v deň, v ktorý sa malo verejné zasadnutie konať, pričom odsúdený uvádzal, že je chorý, pričom ale nebolo predložené žiadne potvrdenie od lekára, až dodatočne bolo doložené potvrdenie od lekára, z ktorého ale vyplýva, že odsúdený je práceschopný. Keďže v tomto prípade nebol zákonný dôvod pre odročenie verejného zasadnutia, nakoľko odsúdený nedoložil spolu s ospravedlnením aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na verejnom zasadnutí, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby s tým, že účasť odsúdeného na verejnom zasadnutí súčasne nebola nevyhnutná (bol o ňom upovedomený), okresný súd vykonal verejné zasadnutie. Okresný súd oboznámil listinné dôkazy, a to trestný rozkaz Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 30.03.2022, č. k. 1T/26/2022-51, právoplatný dňa 11.05.2022, lustráciu v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov (CESDAP), lustráciu v rezorte Generálnej prokuratúry SR, lustráciu agendy dopravnno-správnych činností a odpis z registra trestov.

Z vykonaného dokazovania pred okresným súdom vyplynulo, že odsúdený nevedol v skúšobnej dobe riadny život, pretože bol trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 21.12.2023, č. k.

24T/85/2023-89 uznaný vinným za spáchanie prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.06.2024, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na 2 mesiace nepodmienečne a zákaz činnosti viesť akékoľvek motorové vozidlá na 24 mesiacov. Vzhľadom k tomu okresný súd rozhodol, že odsúdený sa neosvedčil a nariadil výkon podmienene odloženého trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť odsúdený A. B., v ktorej namieta (skrátene), že hoci je pravdou, že sa v skúšobnej dobe dopustil trestného činu, nedopustil sa žiadneho priestupku, toho času vedie usporiadaný život so svojou rodinou, riadne pracuje v spoločnosti Bala, a. s. so sídlom Veľká Budafa 66, 930 34 Holice na Ostrove a okresný súd sa podľa neho nevysporiadal so všetkými okolnosťami jeho prípadu. Ďalej namieta, že nebol na verejnom zasadnutí k veci vypočutý a v čase jeho konania nemal ani obhajcu, pričom nemal peňažné prostriedky na financovanie obhajoby, pre čo požiadal o ustanovenie obhajcu, tento mu aj bol ustanovený, ale nemohol sa zúčastniť verejného zasadnutia, pretože sa tak stalo vlastne až v deň konania verejného zasadnutia, čo považuje za porušenie jeho práva na obhajobu a poukázal i na to, že aj ustanovenému obhajcovi bude opatrenie doručené až teraz spolu s uznesením a tento bude mať len 3 dni čas na podanie sťažnosti, čiže nestihne ani nahliadnuť do spisu a vypracovať kvalifikovanú sťažnosť. Ďalej namieta aj to, že okresný súd podľa neho rozhodol po uplynutí jednoročnej lehoty fikcie osvedčenia sa v zmysle § 50 ods. 5 Trestného zákona, nakoľko sa proti nemu žiadne trestné stíhanie nevedie a trest, ktorý mu bol uložený vo veci sp. zn. 24T/85/2023 už vykonal. Vzhľadom k tomu mal za to, že neboli splnené zákonné podmienky na rozhodnutie v zmysle napadnutého uznesenia a preto Krajskému súdu v Trnave navrhol, aby napadnuté uznesenie zrušil.

Vzhľadom k tomu, že sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a smerovala voči rozhodnutiu, voči ktorému je sťažnosť prípustná, Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a tak dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Odsúdený v podstate vo svojej sťažnosti uplatňuje okrem iných námietok aj to, že verejné zasadnutie sa v rozpore s Trestným poriadkom konalo v jeho neprítomnosti, pretože odsúdený svoju neúčast riadne ospravedlnil z dôvodu choroby a žiadal o odročenie verejného zasadnutia.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného, pretože tento nepožiadaval o odročenie verejného zasadnutia riadne.

Krajský súd pri preskúmaní procesného postupu prvostupňového súdu, ktorý predchádzal napadnutému uzneseniu dospel k zisteniu, že procesné podmienky na vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného dňa 23.04.2025 podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku tým spôsobom, ako to konštatoval okresný súd v uznesení, ktoré vyhlásil na tomto verejnom zasadnutí, ktoré je v zápisnici o verejnom zasadnutí, splnené neboli.

Podľa ustanovenia § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného (platí aj pre odsúdeného, pozn. krajského súdu) aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5 Trestného poriadku.

Podľa § 293 ods. 8 Trestného poriadku, ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku, v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby.

Z predloženého spisu krajský súd zistil, že odsúdený upovedomenie o verejnom zasadnutí na č. l. 146 spisu prevzal dňa 04.04.2025 (doručenka pripojená na č. l. 145), pričom súčasťou tohto upovedomenia bolo aj poučenie súdu, ktoré obsahuje výlučne citáciu § 293 ods. 5 Trestného poriadku, poučenie o predložení dôkazov a tiež o práve zvoliť si obhajcu a zodpovednosti za včasnosť takéhoto úkonu (§ 40 ods. 2 Trestného poriadku) a poučenie o účinnosti zvolenia si obhajcu (§ 36 ods. 5 Trestného poriadku). Iné poučenie v ňom nie je. Najmä v ňom nie je poučenie o obsahu § 293 ods. 8 s poukazom na obsah § 120 ods. 2 Trestného poriadku.

Trestný poriadok prítomnosť na verejnom zasadnutí bližšie upravuje v § 293 Trestného poriadku. Ustanovenie § 292 ods. 1 Trestného poriadku o príprave verejného zasadnutia výslovne neupravuje otázku prítomnosti obvineného (odsúdeného) na ňom. Nutnosť jeho účasti je potrebné posudzovať podľa

toho, či súd v zmysle § 292 ods. 1 Trestného poriadku odsúdeného na verejné zasadnutie predvolal, alebo či ho len o verejnom zasadnutí upovedomil. Vychádzajúc zo zákonnej úpravy možno konštatovať, že predvolanie na verejné zasadnutie prichádza do úvahy v prípade osôb, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná (obdobne uznesenie NS SR zo dňa 23.01.2018, sp. zn. 2Tdo/40/2017).

Z predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že odsúdený A. B. bol na verejné zasadnutie prvostupňového súdu nie predvolaný, ale upovedomený, t. z., že účasť odsúdeného na jeho priebehu nepovažoval okresný súd za nevyhnutnú, hoci v zápisnici o verejnom zasadnutí sa spomína, že odsúdený si prevzal „predvolanie na verejné zasadnutie“, v spise sa nachádza „upovedomenie“, nie „predvolanie“. Konfrontujúc tieto skutočnosti má krajský súd za to, že samosudca okresného súdu mienil odsúdeného iba upovedomiť, nie predvolať.

Vzhľadom k tomu, že § 293 ods. 8 Trestného poriadku predpokladá situáciu, kedy je možné ospravedlniť neúčasť odsúdeného na verejnom zasadnutí, pričom pri splnení tam stanovených podmienok (hodnoverné ospravedlnenie + písomná žiadosť, aby sa verejné zasadnutie konalo v prítomnosti odsúdeného) súd musí verejné zasadnutie odročiť, bolo potrebné odsúdeného riadne poučiť aj o všeobecných ustanoveniach, ktoré upravujú ospravedlnenie neúčasti na procesnom úkone v trestnom konaní vo všeobecnosti. V tomto prípade relevantné by bolo bývalo poučenie o obsahu § 120 ods. 2 Trestného poriadku, z ktorého presnejšie vyplývajú podmienky, aké je obvinený (platí aj pre odsúdeného) povinný splniť, aby bola jeho neúčasť z procesného úkonu (v tomto prípade konania verejného zasadnutia) ospravedlnená zo zdravotných dôvodov. Toto ustanovenie predpokladá, že by bol odsúdený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na verejnom zasadnutí bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. O tejto povinnosti však odsúdený v upovedomení, ktoré mu bolo doručené nebol poučený, nebol o tom poučený ani v žiadnom predchádzajúcom upovedomení, ktoré mu okresný súd doručil (ktoré sú na č. I. 106 a 128, pričom ide o obsahovo totožné listiny ako tá na č. I. 146 pokiaľ ide o obsah poučenia).

Neposkytnutie tohto poučenia v dostatočnom rozsahu môže mať zásadný význam pre posúdenie dôvodnosti ospravedlnenia neúčasti na verejnom zasadnutí, a preto krajský súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že poučenie musí byť nielen formálne, ale aj obsahovo úplné a zrozumiteľné, a to práve vo väzbe na dôsledky, ktoré zákon s neospravedlnenou alebo nedostatočne ospravedlnenou neúčasťou spája.

Keďže sa samosudca rozhodol vykonať verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného postupom podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku, pričom ale odsúdenému v upovedomení o verejnom zasadnutí a ani nikdy predtým neposkytol riadne poučenie o § 293 ods. 8 v spojení s § 120 ods. 2 Trestného poriadku bol takýto postup z hľadiska splnenia procesných podmienok na uvedený procesný úkon nedostatočný a v rozpore s Trestným poriadkom.

Vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného predstavuje výnimku zo zásady osobnej prítomnosti obvineného (odsúdeného) na úkonoch súdu, ktorá je garantovaná jednak vnútroštátnym právnym poriadkom na vrchole čl. 48 ods. 2 ústavy, ale aj medzinárodnými dohovormi o ochrane ľudských práv, predovšetkým čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Takýto postup preto musí byť vykladaný reštriktívne a podmienky ustanovené v § 293 ods. 5 Trestného poriadku musia byť naplnené striktné a kumulatívne. Uvedené vyplýva najmä z potreby ústavnokonformného výkladu (I. ÚS 252/07).

Z uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že na to, aby verejné zasadnutie bolo možné uskutočniť aj bez prítomnosti odsúdeného, je potrebné nielen to, aby mu bolo riadne a včas doručené upovedomenie o jeho konaní, ale aj to, aby bol dostatočným a jasným spôsobom poučený o možnosti vykonania tohto verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Obe tieto podmienky musia byť splnené súčasne, pričom absencia ktorejkoľvek z nich spôsobuje procesnú vadu, ktorá môže mať za následok zásah do ústavne garantovaných práv odsúdeného.

V posudzovanom prípade bolo síce odsúdenému doručené písomné poučenie, avšak jeho obsah bol neúplný a neposkytoval odsúdenému dostatočne jasnú a jednoznačnú informáciu o tom, aké náležitosti musí obsahovať ospravedlnenie svojej neúčasti na verejnom zasadnutí zo zdravotných dôvodov, a čo musí takéto ospravedlnenie obsahovať tiež, aby bolo verejné zasadnutie odročené (čiže písomnú žiadosť o uskutočnenie verejného zasadnutia v jeho prítomnosti).

Takto formulované poučenie okresného súdu v rozsahu č. I. 146 potom nezodpovedalo požiadavke úplnosti a zrozumiteľnosti, ktorú na toto kladie i judikatúra Ústavného súdu SR, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Nemožno preto akceptovať záver, že odsúdený bol „dostatočným spôsobom“ poučený v zmysle § 293 ods. 5 Trestného poriadku.

Keďže okresný súd, ale na vzdory nedostatočného poučenia o možnosti konať verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného vykonal toto verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného, porušil tak jeho právo na obhajobu a spravodlivý súdny proces, čo sa prenieslo aj na nezákonnosť vyhláseného napadnutého uznesenia.

Prítomnosť odsúdeného na verejnom zasadnutí, na ktorom sa posudzuje splnenie podmienok na jeho osvedčenie alebo neosvedčenie sa v skúšobnej dobe, má totiž zásadný význam pre spravodlivé posúdenie veci. Odsúdený je v takom konaní nositeľom práv, ktoré môže efektívne uplatňovať iba vtedy, ak je o procese riadne informovaný a ak má reálnu možnosť osobne sa vyjadriť k priebehu a obsahu verejného zasadnutia.

Absencia úplného poučenia teda spôsobila, že odsúdený nemohol predvídať, že súd môže rozhodovať aj bez jeho účasti, čím bol fakticky zbavený možnosti zasiahnuť do procesu a obhajovať svoje záujmy. Bola mu teda v podstate znemožnená účasť na konaní. Takýto postup v konečnom dôsledku predstavuje porušenie zásady spravodlivého súdneho procesu a nevyhnutne sa premietol aj do nezákonnosti uznesenia, ktoré bolo na takomto verejnom zasadnutí vyhlásené resp. ktoré vychádzalo akokoľvek z úkonov na takomto verejnom zasadnutí vykonaných, najmä dokazovania na takomto verejnom zasadnutí vykonanom.

Obsahom práva na obhajobu, ktoré je atribútom spravodlivého procesu, je aj možnosť vyjadrovať sa osobne, prípadne prostredníctvom obhajcu k dôkazom, navrhovať nové dôkazy, predniesť konečný návrh, vznášať námietky a podať riadny opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu a prostredníctvom neho domáhať sa svojich práv na nadriadenom - druhostupňovom súde. Toto právo je aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva základným znakom práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru. Osobná prítomnosť obvineného (odsúdeného) v prvostupňovom konaní je pritom významnejšia než následne jeho aktivita v sťažnostnom konaní pred nadriadeným súdom.

Krajský súd sa preto pri rozhodovaní o predloženej sťažnosti po počiatočnom zistení (vyššie uvedeného) závažného procesného pochybenia v postupe súdu prvého stupňa ďalej nevenoval meritórnemu preskúmvaniu napadnutého uznesenia z hľadiska správnosti a úplnosti jeho skutkových zistení, ale napadnuté uznesenie postupom podľa § 194 ods.1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, pretože rozhodnutiu okresného súdu predchádzal nezákonný postup súdu pri vykonaní verejného zasadnutia, ktorý celkom eliminoval skutkové a právne závery napádaného meritórneho rozhodnutia.

Povinnosťou okresného súdu bude po vrátení veci vzhľadom na uplynutú dobu od konca skúšobnej doby sa vysporiadať s otázkou, či je možné ešte rozhodovať o osvedčení/neosvedčení sa odsúdeného, teda či sa u odsúdeného vzhľadom na § 50 ods. 5 resp. ods. 6 Trestného zákona nemá za to, že sa osvedčil. V prípade, že okresný súd zistí, že rozhodnutie o neosvedčení sa do úvahy ešte prichádza, bude potrebné vo veci odstrániť krajským súdom ustálené nedostatky, najmä vyššie uvedené procesné pochybenia tým, že zopakuje celé verejné zasadnutie a za dodržania procesných ustanovení zabezpečujúcich najmä právo obvineného (odsúdeného) na obhajobu a podľa výsledkov znovu vykonaného dokazovania, a to aj po vysporiadaní sa s ostatnými sťažnostnými námietkami odsúdeného, spravodlivo rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý bude zodpovedať skutočnému stavu veci a zákonu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.